

**Hodnocení žáků základní školy.
Metody, které vedou ke zlepšení výsledků
vzdělávání žáků.
Formativní hodnocení žáků základní školy.**

Karel Bárta

I. Právní rámec

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „školský zákon“*)

§ 30

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

I. Právní rámec

- **§ 51 školského zákona**
- **(1)** Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi **výpis** z vysvědčení.
- **(2)** Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno **klasifikačním stupněm** (dále jen "klasifikace"), **slovně** nebo kombinací obou způsobů. **O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.**
- **(3)** Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, **převede** pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
- **(4)** U žáka s vývojovou poruchou učení **rozhodne ředitel školy** o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. **Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.**

I. Právní rámec

- **(4)** Má-li zákonný zástupce žáka **pochybnosti** o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do **3 pracovních dnů** ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, **požádat ředitele školy** o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, **krajský úřad**. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí **komisionální přezkoušení žáka**, které se koná nejpozději **do 14 dnů** od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. **Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.**
- **(5)** V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení **chování nebo předmětů výchovného zaměření**, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení **změní**; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení **potvrdí**, a to nejpozději **do 14 dnů** ode dne doručení žádosti. **Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.**

I. Právní rámec

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

- **Hodnocení žáků**
- **§ 14**
- **(1)** Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry **dosažení výstupů pro jednotlivé předměty** školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje **individuální vzdělávací potřeby** žáků a doporučení školského poradenského zařízení.
- **(2) Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu** a obsahují zejména:
 - **a) zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení** výsledků vzdělávání a chování žáků, včetně získávání podkladů pro hodnocení,
 - **b) kritéria pro hodnocení.**

I. Právní rámec

- **Při slovním hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech:**
- Musí být zřejmá úroveň vzdělání žáka, které **dosáhl** zejména ve vztahu k **očekávaným výstupům** jednotlivých předmětů ŠVP,
- ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům, věku.
- Zahrnuje
- posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich **vývoji**,
- ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i **v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon**,
- **naznačení dalšího rozvoje žáka.**

I. Právní rámec

- **Slovní hodnocení**
 - Obsahuje také
 - zdůvodnění,
 - doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka
 - a jak je překonávat.
-
- Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit **souhrnně za všechny předměty.**
 - Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

I. Právní rámec

- Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude **obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí** vymezených RVP ZV.
- **Hodnocení žáků cizinců**
- Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
- **§ 16 Celkové hodnocení**

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání 2012:**
- Převládá **sumativní** hodnocení.
- Velký **důraz** na známky.
- Žáci jsou často **zkoušeni ústně** před celou třídou.
- **Pravidelné** testy či zkoušky.
- **Praxe ve výuce a hodnocení se po mnoho desetiletí nezměnily, v podstatě odráží přístupy používané před rokem 1989.**
- **Pedagogický sbor převážně zachovává tradice.**
- **Inovace nejsou podporovány.**

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání 2012**
- Pokud mají být přijaty nové postupy, učitelé musí **změnit myšlení**.
- Znamky jsou prostředkem pro sdělení stavu žákova učení v určitém čase, ale **nejsou základem pro lepší porozumění** žákovu učení a pro rozhodnutí, jak jeho učení dále podpořit.
- Přestože školy užívají stejné pětistupňové klasifikační stupnice, mají **různá kritéria** hodnocení.
- Učitelé **zřídka scházejí** kvůli hodnocení žáků.
- Stávající obvyklé hodnocení je málo orientované na motivaci žáka, protože je zaměřené na **sledování chyb**.
- Žáci nejsou dostatečně vedeni ke schopnosti **sebehodnocení**.

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání 2012, doporučení:**
- **Je třeba:**
- **zvýšit srovnatelnost hodnocení žáků** ve školách (podle OECD se hodnocení liší, známky v jedné škole neodpovídají stejným známkám v jiné škole).
- **zvýšit využívání formativního** hodnocení (využívání hodnocení jako zpětné vazby umožňující reagovat na vzdělávací potřeby žáků a podporovat další vývoj učení), i když jeho realizace je náročnější, protože je při něm důraz kladen na komunikaci učitele se žákem a **na využití slovního hodnocení** na úkor „tradičního“ významu známek.

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání 2012, doporučení:**
- Podporovat **pokrok ve vzdělávání u všech žáků**.
- Zapojování **externích odborníků**.
- **Pojetí škály 1–5** by mělo být revidováno a mělo by vyjadřovat výsledky žáků vzhledem ke vzdělávacím cílům kurikula.
- Zajistit, aby hodnocení žáka bylo **inkluzivní**.
- Mezinárodní výzkumy prokázaly, že **nejlepších výsledků** ve školách dosahují děti, které od svých učitelů dostávají **zpětnou vazbu** a umí se hodnotit samy i mezi sebou navzájem.
- V České republice se stále **nejčastěji používá známkování** a na zpětnou vazbu se neklade tak velký důraz.

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha), 2001**
- Prosadit **změny v hodnocení žáků**, hodnotit žáky zásadně vzhledem k jejich individuálním výkonům.
- Klást důraz na průběžnou diagnostiku žáků.

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020**
(schváleno vládou 9. 7. 2017)
- **Modernizovat systém hodnocení na úrovni žáka:**
- Hodnocení může zvyšovat (i snižovat) **motivaci** žáků ke vzdělávání.
- **Sumativní hodnocení** má jen velmi omezenou přidanou hodnotu pro žáka.
- Podpora **formativního hodnocení** žáků.

II. Dokumenty o hodnocení žáků

- **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015 -2020** (*schváleno vládou, projednáno v Parlamentu*)
- Zefektivnit systém hodnocení žáků (příklon k **formativnímu hodnocení**).
- Je **potřebné** zaměřit se na formativní způsob hodnocení žáků.
- **Pedagogická veřejnost** podporuje využívání formativního hodnocení žáků.

III. Doporučení České školní inspekce

- Formativní hodnocení vytváří dobrou **zpětnou vazbu**, která umožňuje přijímat opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání.
- Hodnocení musí zohledňovat **socioekonomické podmínky** žáky a školy.
- **Posílit využívání** formativního hodnocení žáků.

III. Doporučení České školní inspekce

**Neexistuje žádný jiný tak jednoznačně
prospěšný způsob,
jak zvýšit vzdělávací standardy, jako je
formativní hodnocení.**

(Paul Black, Dylan Wiliam, 1998)

III. Doporučení České školní inspekce

**Úspěch formativního hodnocení souvisí
s tím, jak ho učitelé používají k
přizpůsobování výukových a učebních
postupů.**

(Tomáš Zatloukal, 2017)

III. Doporučení České školní inspekce

Současné hodnocení se zaměřením na výkon žáka bez poskytnutí zpětné vazby nemotivuje žáky ke zlepšení výsledků vzdělávání.

(Tomáš Zatloukal, 2017)

III. Doporučení České školní inspekce

Za formativní hodnocení lze označit každé hodnocení, které přináší užitečnou informaci o aktuálním stavu vědomostí a dovedností žáka – užitečnou v tom smyslu, že se žák dozví, kde se právě nachází a také co má dělat, aby se něčemu dalšímu naučil.

(Karel Starý, Veronika Laufková, 2016)

III. Doporučení České školní inspekce

Nová role učitele:

**Nikoliv absolutní nositel informace,
ale průvodce žáka na cestě ke vzdělávání.**

(Dana Musilová, 2017)

IV. Cíle **základního** vzdělávání

- Základní vzdělávání má žákům pomoci **utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání** orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:
 - 1. Umožnit žákům osvojit si **strategie učení** a motivovat je pro celoživotní učení.
 - 2. Podněcovat žáky k **tvorivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.**
 - 3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené **komunikaci.**

IV. Cíle **základního** vzdělávání

- 4. Rozvíjet u žáků schopnost **spolupracovat** a **respektovat** práci a úspěchy vlastní i druhých.
- 5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné **osobnosti**, uplatňovali svá **práva** a naplňovali své **povinnosti**.
- 6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat **pozitivní city** v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

IV. Cíle **základního** vzdělávání

- 7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální **zdraví** a být za ně odpovědný.
- 8. Vést žáky k **toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem**, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je **žít společně** s ostatními lidmi.
- 9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a **profesní orientaci**.

V. Klíčové kompetence RVP ZV

- 1. Kompetence k **učení**
- 2. Kompetence k **řešení problémů**
- 3. Kompetence **komunikativní**
- 4. Kompetence **sociální a personální**
- 5. Kompetence **občanské**
- 6. Kompetence **pracovní**

Typy hodnocení

- **Sumativní hodnocení** – obvykle na konci určitého časového období, příkladem jsou známky či výsledky zkoušek.
- **Formativní hodnocení** – zaměřené na podporu dalšího efektivního učení žáků, odhaluje chyby, nedostatky, potíže, poskytuje zpětnou vazbu.
- **Normativní hodnocení** – hodnocení výkonu jednoho žáka ve vztahu k výkonům ostatních žáků.
- **Diagnostické hodnocení** – odhalení učebních problémů žáků.
- **Neformální hodnocení** – průběžné.
- **Závěrečné hodnocení.**

Co hodnotit

- 1. Dosažené vědomosti a intelektuální dovednosti.
- 2. Pracovitost, vytrvalost, přesnost.
- 3. Dovednost pracovat soustředěně se zaujetím.
- 4. Dovednost sdělovat a obhajovat svůj názor a postoje.
- 5. Respektování názorů druhých a tolerance.
- 6. Tvořivý přístup k řešení problémů.
- 7. Dovednost spolupracovat a týmové práce.
- 8. Dovednost práce s informacemi.
- 9. Dovednost kontroly své práce a spolužáků.
- 10. Dovednost hodnotit výsledky své práce i spolužáků.
- 11. Samostatnost.
- 12. Verbální komunikace.
-
- **Žáci by vždy měli vědět, co budeme hodnotit.**

VI. Sumativní hodnocení

- 1. Znamky nemohou vypovídat o dosahování **cílů** vzdělávání.
- 2. Nedokážeme postihnout, **co vlastně známka hodnotí.**
- 3. Znamkováním nevhodně **trestáme chyby** žáků.
- 4. Při znamkování učitelé příliš upřednostňují **vlastní názor.**
- 5. Učitelé nedokážou udržet **kontinuitu** v hodnocení, natož pak v **pedagogickém sboru.**
- 6. Žák ví, kdy se má na hodnocení **připravit a jindy nepracuje.**
- 7. **Dobré hodnocení** je zastoupeno v malé míře.
- 8. **Porovnávat** výkony žáků je nesmyslné, nepatřičné a popírající individuální přístup k nim.
- 9. Znamky se nevyužívají ve prospěch žáků, **deptají, srážejí, škodí.**

VI. Sumativní hodnocení

- Pracuje pouze **jeden žák** po relativně dlouhou dobu.
- Učitel **vyžaduje většinou slyšet** od žáka, co sám řekl. Není prostor pro kreativní myšlení.
- Pokud žák neumí, **přítomnost diváků** (tedy celé třídy) jeho výkon ještě snižuje.
- Učitel je při hodnocení žáka **ovlivněn okolím** – uklizená třída, hluk, oblečení žáka.
- Často **subjektivní** hodnocení – učitel přidělí za stejný výkon různou známku.
- Učitel není schopen zajistit pro u tabule zkoušené žáky stejnou **obtížnost**.

VII. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebuje poskytnutí podpůrných opatření**. Podpůrnými opatřeními se rozumí **nezbytné úpravy ve vzdělávání** a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

VII. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Žáci se zdravotním postižením – mentální, zrakové, sluchové, tělesné, PAS, porucha komunikace, vzácné onemocnění
- Žáci se zdravotním oslabením.
- Žáci ze znevýhodněného sociokulturního prostředí.
- Cizinci.
- Žáci s poruchami učení.
-
- Katalogy podpůrných opatření, Metodiky práce

VII. Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků

- **Typy nadaných žáků:**
- **1. Mimořádně nadaný žák** – vyniká mimořádnými schopnostmi již od útlého věku – čtení, počítání, cizí jazyky; perfekcionalismus, přecitlivělost, úzkostlivost, introverze.
- **2. Bezproblémový nadaný žák** – učí se s radostí, plní požadavky školy, disciplinovaný, v kolektivu začleněný, ideální žák.
- **3. Aktivní nadaný žák** – rychle se učí, má potřebu být nejlepší, chce být stále první, nemá dostatek prostoru pro svou realizaci, opravuje spolužáky i učitele.

VII. Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků

- **4. Uzavřený nadaný žák** – je méně komunikativní, introvertní, znalosti nedokáže projevit navenek, individualismus, uniká z reálného světa, jeho schopnosti jsou přehlíženy.
- **5. Autisticky nadaný žák (Aspergerův syndrom)** – disproporce v testech, často je v nesnázích, občas v afektu, je nutný individuální přístup ke vzdělávání.
- **6. Nadaný žák s ADHD** – neklid, skákání do řeči, nízká koncentrace pozornosti, netrestat.

VII. Hodnocení nadaných a mimořádně nadaných žáků

- **7. Nadaný žák s poruchami učení** – dyslexie, dysgrafie, dysortografie.
- **8. Nadaný žák s psychickými problémy** – úzkostlivost, depresivní stavy.
- **9. Nadaný žák dvakrát výjimečný** – s postižením.
- **10. Podvýkonový nadaný žák** – nepracuje na úrovni svého potenciálu.
- **11. Neobjevený nadaný žák** – nenápadný, malé sebevědomí, jeho schopnosti se nerozvíjí.

VII. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

- Stanovení **cílů** vzdělávání.
- **Úprava obsahu** vzdělávání.
- Úprava **výstupů** vzdělávání.
- Stanovení **kritérií hodnocení**.
- Stanovení **dílčích cílů**.
- Využití **formativního hodnocení**.
- Hodnocení žáků **asistentem pedagoga**.
- Hodnocení žáků na **vysvědčení**.

Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP pro ZV, Praha, 29. červen 2017 Č. j. MSMT-11076/2017-2

- Výstupy **minimální doporučené úrovně** se využijí v případě podpůrných opatření od **třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením**. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.
- K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., **upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.**

Hodnocení chování

- Na konci hodiny zhodnocení:
 - a) co se žáci naučili
 - b) jak se chovali
- Hodnocení kompetencí:
 - a) komunikativní (naslouchání, argumentace...),
 - b) řešení problémů (přijímání kompromisů....
 - c) občanské (diskuse...)
 - d) pracovní (práce v týmu..)
 - e) sociální a občanské (dodržování pravidel, jiné národnosti...)

Hodnocení chování

- Hodnocení chování subjektivní, pohled učitelů se liší.
- Stanovení pravidel pro hodnocen chování
- Školní řád
- Třídní řád, třídní pravidla
- Průběžná práce s pravidly – pozitivní hodnocení
- Celotřídní diskuse
- Sebehodnocení
- Vrstevnické hodnocení
- Technika Piš mi na záda (vhodné variace)
- Týdenní plány
- Emotikony

Hodnocení chování

- Triády (tripartity)
- Před triádou
- Je třeba rozmyslet, na co bude daná triáda zaměřena, nenechat se pohltit množstvím věcí, které by člověk mohl na triádě řešit.
- Naplánovat vše dobře časově.
- Pracovat s žáky na tom, aby se uměli vyjadřovat, aby věděli, k čemu a proč se na triádě sejdou s učitelem i rodičem.
- Vykomunikovat smysl triády, její obsah a formu s rodiči.
- Připravit příjemné prostředí.

Hodnocení chování

- Samotný průběh triády
- Dodržovat čas.
- Hlídat, aby triáda byla zaměřena pozitivně, aby hlavním protagonistou byl vždy žák.
- Vyspecifikovat cíl, kterého se bude žák držet (s podporou rodiče i učitele), na tomto cíli dále pracovat v průběhu školního roku.
- Zapisování postřehů.

Hodnocení chování

- Po triádě
- Zpětná vazba pro učitele.
- Sepsat postřehy do dokumentu, který bude vždy po ruce.
- Poděkování rodičům.
- Posilovat cíle žáka (pokud byly stanoveny) v průběhu školního roku.
- ...a snažit se namotivovat kolegy, kteří by se mohli k formátu triád přidat, diskutovat s nimi, sdílet, nabízet různé úhly pohledu na setkávání ve formátu triád...

Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP pro ZV, Praha, 29. červen 2017 Č. j. MSMT-11076/2017-2

- **Náhrada části** vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo **náhrada celého vzdělávacího obsahu** některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření **úprava obsahů a výstupů** ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.
- V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů **změnit minimální časové dotace** vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené RVP ZV.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: Úprava **obsahu a výstupů** vzdělávání

- Podpůrná opatření **3. stupně**
- **Obsah** vzdělávání žáků se **upravuje** na základě doporučení podpůrných opatření školských poradenských zařízení.
- Obsah učiva může být modifikován; **výstupy** a výsledky vzdělávání se mohou **upravovat**.
- Zařazují se předměty speciálně pedagogické péče a uplatňuje se **individuální vzdělávací plán**. Využití pedagogické **intervence**.
- Pro **nadané a mimořádně nadané** žáky se umožňuje obohacování nad rámec výstupů ŠVP, respektuje se tzv. **dvojitá výjimečnost** těchto žáků.
- Pro žáky s potřebou **posílení výuky českého jazyka** jako jazyka cizího se doporučuje:
v základním vzdělávání: 3h/týden, nejvýše však 200 hodin.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: Úprava **obsahu a výstupů** vzdělávání

- Podpůrná opatření **4. stupně**
- Úprava **obsahu** vzdělávání žáka v řadě oblastí, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám a zdravotním omezením nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem.
- Úprava **výstupů** ze vzdělávání v souladu s možnostmi žáků, které vyplývají z jejich speciálních vzdělávacích potřeb, snaha využívat maximálně potenciál ke vzdělávání žáka při zachování pozitivní motivace ke vzdělávání, s cílem přípravy na život. Podpora samostatnosti žáka a jeho přípravy na budoucí uplatnění v profesním životě.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: Úprava **obsahu a výstupů** vzdělávání

- Podpůrná opatření **5. stupně**
- **Obsah** učiva je zpravidla modifikován a také výrazně **redukován** vzhledem k možnostem žáků, je umožněno vzdělávání v mezích daných příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků.
- Úprava **výstupů** ze vzdělávání vyplývá z úpravy a především redukce a modifikace vzdělávacích obsahů.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: **Hodnocení.**

- Podpůrná opatření **3. stupně**
- Respektuje specifické nároky na činnost žáků, specifikuje **hodnotící kritéria**, využívá **slovní hodnocení**, **formativní** i **sumativní hodnocení** žáka, podporuje **sebehodnocení** žáka a všechny prvky hodnocení zvyšující motivaci žáka k učení. Významně zohledňuje sociální kontext hodnocení a směřuje k podpoře žáka v jeho učení.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: **Hodnocení.**

- Podpůrná opatření **4. stupně**
- Zohledňuje specifické nároky na činnost žáků, specifikuje hodnotící **kritéria**, východiskem je analýza učiva zaměřená na didaktickou přístupnost učiva pro žákovo učení, pozitivní **motivaci** k dalšímu vzdělávání a vytváření postojů.
- Výrazné kriteriální úpravy hodnocení, důraz na využívání různých forem **formativního hodnocení**, včetně slovního, podpora **sebehodnocení** žáka a práce s motivací ke vzdělávání.

VIII. Podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.: **Hodnocení.**

- Podpůrná opatření **5. stupně**
- Hodnocení zahrnuje individuálně specifické nároky na činnost žáků, specifikuje hodnotící **kritéria**, východiskem je podpora žáka ve vzdělávání a snaha ho motivovat k dalšímu vzdělávání.
- **Formativní** hodnocení vychází ze zdravotního stavu žáka, směřuje k vytvoření náhledu na schopnost dosahovat pokroku u žáka. Obdobně se přistupuje k sumativnímu hodnocení žáka. Využívání různých forem hodnocení, včetně slovního.

VIII. Individualizace hodnocení

- Žák nedokáže kvůli oslabení kognitivního výkonu a postižení plnit školní výstupy stejně jako ostatní žáci.
- Hodnocení žáka musí zohledňovat jeho možnosti, které vyplývají z dosažené úrovně vzdělání.
- Nelze chtít po všech všechno, ale po každém to, co odpovídá jeho schopnostem a dovednostem, aby došlo k pozitivní motivaci k dalšímu učení.
- Individualizace hodnocení je tedy součástí individuálního přístupu ke každému žákovi, spočívá v respektování individuálních možností a schopností žáka vzhledem k jeho diagnóze a vede k nacházení cest pro co nejefektivnější učení.
- V rámci celého pedagogického sboru systematicky provádíme **hodnocení klíčových kompetencí**.

- Přínosem individualizace hodnocení:
- 1. Umožňuje adekvátně (objektivně) ohodnotit různé kategorie žáků (od nadaných a školsky úspěšných až po méně nadané a školsky neúspěšné žáky).
- 2. Napláňovat reálné cíle pro další období.
- 3. Prevence proti vzniku sociálněpatologického jednání a případným psychickým potížím žáků.
- 4. Posuzujeme vývoj daného žáka v čase.
- 5. Hodnocení je zaměřené především na to, co žák umí.
- 6. Nesrovnáváme žáka s ostatními, ale posuzujeme žáka na základě předem stanovených kritérií.
- 7. Podáváme žákovi zpětnou vazbu.

- Rizika:
- Nejednotnost přístupu jednotlivých pedagogů.
- Úlevy pedagogů tam, kde nejsou nutné (nejsou doporučeny).
- Nebezpečí, které vyplývá z toho, že třídě nebyly vysvětleny důvody vedoucí k odlišnému hodnocení žáka.
- Nerespektování diagnózy a z ní plynoucích deficitů a specifických zvláštností.

Profil na jednu stránku

- 1. Mám rád, moje klady, v čem jsem dobrý, silné stránky, nadání, pozitivní vlastnosti.
- 2. Co je pro mne důležité – lidi, činnosti, koníčky, předměty, aktivity i vymezení, co nemá rád.
- 3. V čem potřebuji podporu – konkrétně, činnosti, které by se měly dělat.

X. Formativní hodnocení

- Výrazně se měnící společnost, civilizační a kulturní faktory i globalizace kladou **nové požadavky na vzdělávání**.
- Mění se **charakteristiky současných žáků**.
- Změny v **postojích žáků** ke škole.
- Je třeba **změnit metody a formy** učení.
- S tím souvisí i **změna hodnocení žáků**.

X. Formativní hodnocení

- **Nezkoušet žáky před tabulí.**

- Proč používat formativní hodnocení?
- Žáci se toho ve škole více naučí.
- Žáci budou chodit do školy s radostí.
- Ve třídě bude panovat lepší pracovní klima.
- Žáci se budou cítit lépe.
- Rodiče se toho více dozvědí o průběhu školního vzdělávání a budou moci své děti adresněji podporovat.

- Cesta k úspěchu při zavádění formativního hodnocení:
- Vnitřní přesvědčení učitelů.
- Spolupráce mezi učiteli.
- Vytvoření prostoru pro reflexi a sebereflexi.
- Sdílení zkušeností s kolegy.

X. Formativní hodnocení v zahraničí

- Finsko: FH je jeden z pilířů vzdělávací reformy, hodnotící formuláře, učitel nestojí před třídou 50 minut.
- Severní Irsko: posun země v mezinárodních žebříčkách.
- Austrálie, Singapur: vzdělávací reformy kladou důraz na FH.
- Hong Kong: FH je integrální součástí výuky, změna v roli učitele.
- Velká Británie: FH je vyžadování inspekcí.
- Kanada: standardy (limitované, částečné, **značné**, vysoké).
- Polsko: 1000 škol zapojeno do programu Implementace FH.
- Švýcarsko: tripartity U – R – Ž.
- Německo: tradice alternativního hodnocení.

X. Formativní hodnocení

- Francie
- Sedm klíčových kompetencí – dosažení několika úrovní
- 1. Osvojení francouzského jazyka
- 2. Praktické užívání cizího jazyka
- 3. Základní prvky matematiky, vědeckého a technického myšlení
- 4. Zvládnutí běžných technik komunikace a práce s informacemi
- 5. Humanistická kultura
- 6. Společenské a občanské kompetence
- 7. Autonomie a iniciativa

X. Formativní hodnocení

- 1. Stanovení **cíle**.
 - 1.1 Učitelem.
 - 1.2 Žákem.
- 2. Stanovení **kritérií** hodnocení.
- 3. Stanovení **indikátorů**.
- 4. **Změna metod** učení.
- 5. Úloha **asistenta pedagoga** při hodnocení žáka.

X. Formativní hodnocení

- **Zrušit známkování?**
- Tak to jistě zatím ne.
- Formativní hodnocení vhodné používat pro **průběžné hodnocení**.
- Formativní hodnocení využívat pro **hodnocení dosažení úrovně klíčových kompetencí žáků**.
- **Klasifikaci** pro hodnocení v uzlových bodech, po probrání tematického celku a na vysvědčení.

X. Formativní hodnocení

- Proč používat formativní hodnocení?
- Formativní hodnocení se orientuje na žáka, **zvyšuje jeho motivaci a zlepšuje výkony** mnohem víc než známky.
- Důležitá je i přesná a jasná **zpětná vazba** od učitele.
- Při formativním hodnocení učení žáky více **baví**.
- Zlepšuje se **klima třídy**, zmenšují se kázeňské přestupky.
- **Žáci mají díky formativnímu hodnocení lepší výsledky, více se naučí.**
- Žáci se učí přijímat hodnocení jako **přirozenou** součást života.
- Učitel lépe hodnotí **pokrok** žáků.

X. Formativní hodnocení

- Proč používat formativní hodnocení?
- **Jednička dobré žáky nerozvíjí**, ale když mu napíšete, co by se tam dalo ještě zlepšit, může se ještě zlepšit.
- Když žák dostává **čtyřky nebo pětky**, demotivuje ho, tlačí ho to dolů.
- Žáci mnohem **víc snaží**, když vědí, že je budou hodnotit spolužáci.
- Žák se zhodnotí **sám**, pak **spolužáci** a nakonec **učitel**.
- Někdy žáka mohou spolužáci hodnotit „tajně“. Třeba že všichni zavřou oči a ukážou známku na prstech, vidí ji jen učitel.

X. Formativní hodnocení

- Účelem formativního hodnocení je objevování toho, **co** žáci vědí, **čemu** rozumějí nebo **co můžou udělat**.
- Účelem sumativního hodnocení je vyjádřit, **zda** žáci vědí či rozumějí.
- Problém: nedůvěra, nepochopení, odmítání, nechat vše při starém, „**tak se učilo vždycky**“.
- Formativní hodnocení je **časově náročnější** než klasifikace.
- Čas však lze získat **redukcí** počtu desetiminutovek, testů, diktátů a jejich opravováním.

X. Formativní hodnocení

- Co udělat nejdříve?
- Formativní hodnocení není možné zavádět plošně, ale je to **možnost**, který pomůže učitelům řešit některé jejich problémy.
- Nelze počítat s **rychlým efektem**.
- Trvá **delší dobu** než učitelé a žáci takovou formu hodnocení přijmou.
- Nutno dodržovat **principy** implementace změny.
- Nutná **metodická** podpora učitelů.
- **Vysvětlit** principy formativního hodnocení **zákonným zástupcům**.
- **Doplnění školního řádu**.

X. Formativní hodnocení

- Tři otázky, které pomáhají ve výuce:
- 1. **KAM** jdu, KAM směřuji?
 - Formulovat **cíle vzdělávání**.
 - Používat příklady úspěšné a slabé práce.
- 2. **KDE** se právě nacházím?
 - Kritéria hodnocení, sebehodnocení, různé podoby zpětné vazby, vrstevnické hodnocení.
 - Techniky, které pomáhají identifikovat současnou žákovu úroveň.
- 3. **JAK** se dostanu k cíli?
 - Kladení otázek, dovednost sebereflexe, vést žáky k přepracování práce, podpůrné strategie (např. brainstorming, myšlenkové mapy, grafy, rozčlenění úkolu na dílčí kroky,..)
 - Techniky, které pomáhají žákům dosáhnou stanovených cílů vzdělávání.

X. Formativní hodnocení

- **Vrstevnické hodnocení**
- Žáci přijímají lépe hodnocení od vrstevníků než od učitele.
- Nutno stanovit kritéria.
- Kooperativní vyučování.
- Hodnocení práce ve skupině.
- Začínat s pozitivním hodnocením.
- Pravidla: slušnost, ohleduplnost, konstruktivní zpětná vazba, uznání spolužáka.
- Upozornění formou otázky. („Proč jsi takto postupoval? Nešlo by to jinak?“)

X. Formativní hodnocení

- **Slovní hodnocení**
- Průběžné v hodině – není „na papíře“.
- Doprovodné k sumativnímu hodnocení – „zkoušení, testy, diktáty, desetiminutovky...“
- Písemné na konci pololetí, nutné vysvětlit žákům a rodičům, co toto hodnocení sděluje. Otázka rodičů: „A je to dvojku?“
- Popisný jazyk – vhodné dle Bloomovy taxonomie.
- Posuzovací jazyk (tzv. nálepkující hodnocení).

X. Formativní hodnocení

- **Žákovské portfolio**
- Co **není** portfolio:
 - Desky jen s výkresy, oznámkované pracovní listy, písemkami, testy, desetiminutovkami, diktáty.
- Co **je** portfolio:
 - Soubor dokladů o žákově učení, jak dosahuje vzdělávacích cílů, dosažení úrovně klíčových kompetencí.

- Žákovské práce vzniklé ve vyučování (písemné práce, desetiminutovky, úkoly, výkresy atd.).
- Materiály ukazující proces učení (koncepty, náčrty, připomínky atd.).
- Reflektivní deníky popisující podmínky a pocity při učení.
- Výsledky externích testů.
- Vysvědčení.
- Mimoškolní aktivity.
- Sebehodnocení žáka.
- Hodnocení žakovských výkonů učitelem.
- Výsledky pedagogické diagnostiky – rozhovory, analýzy výsledků činností, pozorování žáka.
- Záznamy spolužáků z pozorování a průběžné spolupráce se žákem.
- Záznamy rodičů.

X. Formativní hodnocení

- 6 oblastí, jako podmínka formativního hodnocení

X. Formativní hodnocení

- 1. Podporující prostředí
- Atmosféra důvěry a bezpečí ve třídě.
- Respektování kulturních a individuálních odlišností.
- Prostor pro individuální a skupinové konzultace při výuce i mimo výuku.
- Je to dlouhodobá činnost.

X. Formativní hodnocení

- 2. Učební cíle

- Žáci vědí, co se od nich očekává.
- Stanovení kritérií.
- (Kritérium – oblast hodnocení, rys, znak, který chceme v nějaké kvalitě vidět.)
- Stanovení indikátorů.
- (Indikátor –vystihuje možnou míru kvality v naplnění kritéria.)
- Do stanovování cílů se zapojují žáci.

X. Formativní hodnocení

- 3. Výukové strategie

- Užívání různorodých výukových strategií.
- Poskytování možnosti volby při práci ve třídě.
- Povzbuzování žáků ke vzájemné pomoci při učení.
- Různé formy výuky, např. projektové vyučování.

X. Formativní hodnocení

- 4. Hodnotící postupy
- Užívání různých postupů zjišťování výsledků a procesů učení.
- Pretest a posttest u tematických celků.
- Zjišťování míry porozumění novému učivu.
- Vrstevnické hodnocení.
- Sebehodnocení.

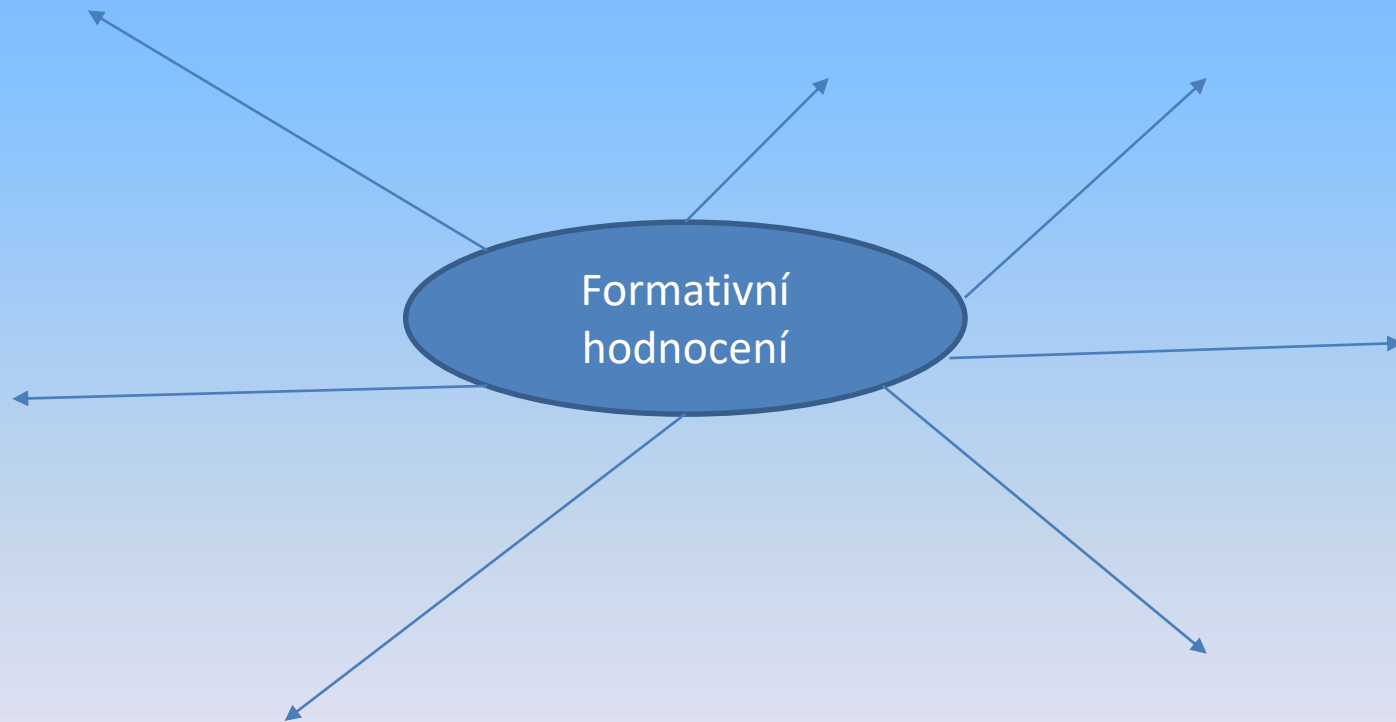
X. Formativní hodnocení

- 5. Zpětná vazba
- Zpětná vazba je jádrem formativního hodnocení.
- Informace o naplnění stanovených kritérií.
- Ústní nebo písemná forma.
- Techniky formativního hodnocení.

X. Formativní hodnocení

- 6. Aktivní učení žáků
- Je současně předpokladem i výsledkem formativního hodnocení.
- Učitel není monopolním zdrojem informací.
- Učitelovým posláním je poskytovat žákům podporu a pomoc při učení.

Myšlenková mapa

Vrstevnické hodnocení

- podstatná kritéria
- vyžaduje promyšlený postup (zavolání)

Bohatý výběr metod

- hodnotí i výukové
- učení prostřednictvím hodnocení

Rozvoj klíčových kompetencí

- hodnocení chování
- přímo propojeno s cíli

Psychologické souvislosti

- potřeba empatie a osobnostního pojetí
- bezpečné a přátelské třídní klima a klidný vztah k učiteli plný důvěry
- ↓
bez toho nelze implementovat sebelepší metody

Učitel a jeho osobnost

- profesionalita a kreativita
- dostává zpětnou vazbu od žáků
- vede žáky k vnitřní motivaci
- zahraniční zdroje

Autonomie

- žák přijímá zodpovědnost za svůj učební pokrok
- je vlastníkem svého učení
- stanovuje si cíle

Zpětná vazba

- průběžná x naplánovaná
- informace: kde jsem? kam směřuji? co pro to udělám?

Sebehodnocení

- průběžné x připravené
- graficky znázorněné, portfolio, slovní

Formativní hodnocení

kritériální hodnocení

- sestavování kritérií úspěchu
- objektivita a vzhled do vlastní činnosti
- přemýšlení nad pracovním postupem
- vedou k samostatnosti

Podpora individualizace

- omezení klasifikace
- žáci nejsou porovnáváni
- mezi soutěživost

- nesoustředěnost na známku

- ↓
ale na proces
- ↓
mlý vývoj

kontinuita

- vývoj hodnotících metod
- návaznost

Cíle vyučování

- cíle kognitivní a afektivní
- krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé
- učitelovy x žákovy cíle

Spolupráce školy a rodiny

- tripartita
- stálý kontakt mezi učitelem a rodiči
- vzájemný souhlas

Otázky

- Jak zajistit, aby FH bylo přijímáno žáky a rodiči?
- Jak se vypořádat s časovou náročností FH?
- Jak dokázat, že skutečně přináší FH pozitivní výsledky?
- Je možné, aby FH aplikovali jednotliví učitelé nebo by to měl být celoškolský přístup?
- Jak FH zakotvit v dokumentech školy?
- Jak šířit co nejefektivněji myšlenku FH do škol?
- Jak pomoci učitelům v osvojování metod a technik FH?
- Jak se vyvarovat mechanickému využívání metod a technik FH učiteli a žáky?

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- 1. **Semafor:** zelená, oranžová, červená (+ modrá)
 - Barevné kelímky, kostky, kartičky
 - **Zelená:** pracuji, umím si poradit, úkol zvládám
 - **Oranžová, žlutá:** mám malý problém, potřebuji čas
 - **Červená:** nevím si vůbec rady, potřebuji pomoc
 - **Modrá:** mohu pomoci spolužákům

Vhodné na 1. i 2. stupni základní školy

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **2. Pravidlo A-B-C (učitelovi pomocníci):**
- - A: Pokud nevím, zeptám **se sousedá**.
- - B: Neví-li soused, zeptám se **jiného spolužáka**.
- - C: Neví-li ani on, zeptám se **učitele**. Učitel nejprve doporučí žákovi, kde informace hledat. Pokud si ani tehdy žák neporadí, učitel žákovi podává výklad.
- **Předtím, než požádá o pomoc učitele, musí oslovit alespoň tři jiné spolužáky.**
- Žáci, kterým se podařilo vyřešit zadaný problém, **chodí po třídě** a pomáhají najít řešení ostatním.
- Vytvořená věta ve třídě: **V této místnosti je více než jeden učitel.**

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **3. Uznání a otázka**
- Když žák, prezentuje svoji práci, nejprve jeho spolužáci formulují konkrétní **ocenění**.
- Pak **položí otázku**. Např.: Myslíš, že..... (je důležité, jak hovoříš při přednesu referátu?)
- Vhodné, aby si žáci připravili ocenění i otázky **písemně**.
- Možné tyto otázky **vyslovit**.
- Nebo **předat** spolužákovi k reflexi a zlepšení výkonu.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **4. Hlaste se jen tehdy, chcete-li položit otázku**
- Nyní převládá: učitel položí otázku a někteří žáci zvednou, aby tím dali najevo, že chtějí odpovědět. Často ještě učitel vybízí žáky, že by chtěl vidět více rukou. Větší chybou je, že učitel nejdříve vyvolá žáka, kterému položí otázku.
- Učitel by měl vybírat žáky náhodně bez zvedání rukou žáků.
- Všichni musí být připraveni odpovídat na otázky.
- Na tuto techniku si žáci po 2 týdnech zvyknou, zpočátku je třeba žáky upozorňovat, aby se hlásili starým způsobem.
- Žáci by se měli hlásit, když chtějí položit otázku nebo když si nevědí rady.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

• 5. Basketbal

- Učitel položí otázku.
- Vybere **prvního** žáka, který pak odpoví.
- První žák vybere **druhého** žáka, který odpověď prvního zhodnotí.
- Druhý žák pak vybere **třetího** žáka, který vysvětlí, zda odpověď prvního žáka a hodnocení druhého žáka byly správné.
- Třetí žák může vybrat **čtvrtého** žáka, který zhodnotí všechny odpovědi, navrhne jiné řešení.
- Technika je vhodná spíše pro 2. stupeň.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **6. Vzájemné hodnocení cvičení, textů**
- Žáci si mohou navzájem opravovat cvičení, diktáty, desetiminutovky.
- Napíší spolužákovi krátké shrnutí, kde zhodnotí, kolik udělal chyb a v jakém jevu se jich dopouští.
- Dále by mělo zaznít doporučení, na jaké jevy se zaměřit.
- Může následovat krátké ústní vysvětlení.
- Je třeba zvážit dvojice na hodnocení.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **7. Pohyby**
- Otázky učitele: Splnil jsi cíl? S jakým úsilím jsi dnes pracoval? Jak jsi spokojen s tím, co jsi se naučil?
- Žáci rukou nahoře, na lavici či při zemi provedou hodnocení.
- Palec nahoru, uprostřed, dolů.
- Žáci zaujmou pozici mezi tabulí a zadní částí učebny.
- Zavřou oči a ukáží počet prstů na ruce.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **8. Hodnotící komunitní kruh**
- Žáci v kruhu zhodnotí svou práci a sdělují své pocity, které tuto práci doprovázely.
- Otázky:
- Co si myslíš, že jsi udělal nejlépe?
- Proč si myslíš, že se zlepšil v dělení dvojciferným číslem?
- Vhodné, aby se během určeného období zapojili všichni žáci.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **9. Grafické symboly**
- V učebně umístíme cedulky se smileíky.
- Žáci se při hodnocení postaví ke značce, která vystihuje jejich výkon.
- Žáci posoudí, zda zařazení ke značce je objektivní.
- Na závěr zhodnotí učitel.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **10. Jedna věta na závěr**
- Žáci na závěr aktivity, hodiny, dne, týdne zodpoví písemně na otázku: Co si myslíš, že ses v této hodině (dnes, tento týden) naučil?
- Žáci mohou pak odpovědi sdělit ostatním spolužákům.
- Odpověď může být uložena do portfolia.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **11. Minuta paper**
- Chvíli před koncem hodiny učitel položí žákům dvě otázky, na které mají zformulovat krátkou slovní odpověď, např.:
- Jak nejdůležitější věc jste se dnes naučili?
- S jakou nezodpovězenou otázkou dnes opouštíte třídu?
- Žáci napíší na papír nebo odpověď vysloví ústně.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **12. Zamlžený bod**
- Žáci na kousek papíru popíší, čemu nerozumí (jaké otázky nebyly zodpovězeny, v čem nemají jasno, co je jim zamlženo).
- Učitel si na základě prostudování žákovských odpovědí plánuje další aktivity a organizuje další práci.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **13. Kartičky s odpověďmi**
- Každý žák má karty (vytvoří je učitel nebo žáci), na kterých jsou na obou stranách odpovědi, např.:
- Ano – Ne
- Souhlasím – nesouhlasím
- Pravda – Lež
- Nebo na kartách jsou čísla správných odpovědí, které klade učitel, např.: Do sklenice jsou přidány kostky ledu. Co se stane s hladinou vody, když kostky roztají:
- 1. Hladina vody klesne.
- 2. Hladina vody zůstane stejná.
- 3. Hladina vody se zvedne.
- 4. Na správnou odpověď potřebuji více informací.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **14. Názorová křivka**
- Žáci se v učebně postaví na pomyslnou úsečku, kdy krajní body znamenají vůbec se mi nedaří a velmi se mi daří.
- Učitel se ptá vybraných žáků, proč jsou právě tam, kde stojí.
- Může se zeptat, co by se muselo stát, aby se posunuli k pólu velmi se mi daří. Co má udělat žák a co učitel.

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

- **15. Nedokončené věty**
- Dnešní hodinu (tento den, tento týden) hodnotím.....
- Nejvíc se mi líbilo....
- Lépe mohlo proběhnout
- Dnes (tento týden) jsem se naučil
- Nejprínosnější část hodiny byla
- Dnes (tento týden) se mi nelíbilo
-
-

XI. Techniky formativního hodnocení praktické ukázky

Hodnocení práce za 1. pololetí 1.ročníku

žáka (žákyně).....

	výborné	dobré	slabé
Samostatnost při učení			
Aktivita a píle při vyučování			
Pozornost při vyučování			
Tempo práce			
Úprava písemných prací			
Přemýšlení o probíraných tématech			
Řešení problémových úloh			
Mluvní projev, vyjadřování sev mateřském jazyce			
Spolupráce s ostatními			
Naslouchání ostatním			
Pomoc ostatním			
Domácí příprava na vyučování (úkoly, příprava pomůcek)			
Dodržování školních pravidel			
Soužití se spolužáky a učiteli, respektování spolužáků a učitelů			
Zacházení s učebnicemi, učebními pomůckami a školním zařízením			
Umění si poradit s neúspěchem			
Umění jednat fair play			
Jsi výborný v:			
Měl by ses zlepšit v:			

Přednes básně

		Indikátor pro kvalitu 1	Indikátor pro kvalitu 2	Indikátor pro kvalitu 3
Kritérium 1	Výslovnost	Vše je dobře srozumitelné	Žákovi není občas dobře rozumět, ale snaží se	Výslovnost nedbalá
Kritérium 2	Hlasitost	Odpovídá obsahu básně	Mluví tiše, avšak je slyšet	Slabá
Kritérium 3	Neverbální projevy	Mimika i gesta jsou přiměřené textu	Drobné nedostatky, žák si hraje s rukama apod.	Nepřiměřené pohyby těla, drbání, přehnaná gestikulace
Kritérium 4	Obsah	Text zná perfektně	Občas se mírně zastaví, je třeba nápověda	Jen útržkovitá znalost textu

Plakát – představení země EU

		Indikátor pro kvalitu 1	Indikátor pro kvalitu 2	Indikátor pro kvalitu 3
Kritérium 1	Obsažené informace	Plakát obsahuje všechny podstatné informace	Mnoho méně podstatných údajů	Chybí důležité informace
Kritérium 2	Přehlednost	Na plakátě najdeme snadno všechny důležité informace	Informace jsou nevyvážené, některé hledáme těžko	Důležité informace se na plakátě ztrácejí
Kritérium 3	Sladění slov a grafiky	Plakát působí vyváženě	Slova a obrazy se zbytečně zdvojují	Převažuje jedna ze složek
Kritérium 4	Využití zdrojů a vlastních poznatků	Plakát obsahuje i vlastní postřehy		Nalepené stažené informace z Internetu

Řešení problému (9. ročník ZŠ)

		Indikátor pro kvalitu 1	Indikátor pro kvalitu 2	Indikátor pro kvalitu 3
Kritérium 1	Práce se zadáním	Přečte si pozorně, použije grafickou pomůcku; určí, v čem spočívá problém	Přečte si zadání, ale nedaří se mu odhalit, v čem spočívá problém, ačkoliv se snaží	Vyčkává, až některý ze spolužáků odhalí problém, sám se nesnaží
Kritérium 2	Rozbor problému	Identifikuje všechny důležité složky problému a jejich vzájemné vztahy	Identifikuje jen některé složky; uvědomuje si, že jeho analýza není úplná a hledá nápravu	Neidentifikuje problém nebo jen nepodstatné části.
Kritérium 3	Využití dřívějších zkušeností	Hledá, v čem je aktuální problém podobný těm, co řešil v minulosti a v čem se naopak od nich liší	Odhalí podobný problém, ale neodhalí, v čem se současný problém liší od problému již vyřešeného	Nepřemýšlí, zda podobný problém řešil nebo špatně přiřadí již řešený problém; nesnaží se najít podobnosti
Kritérium 4	Formulování hypotézy vedoucí k řešení	Navrhne adekvátní hypotézy s různými proměnnými	Navrhne 1 hypotézu	Hypotézu nenavrhne nebo navrhne na první pohled chybnou hypotézu

Kritéria hodnocení prezentace

Jméno a příjmení autora prezentace:

Obsah:

Kritérium	++	+	-	--	Poznámka
1. Obsah					
2. Grafické zpracování					
3. Posluchači pochopili					
4. Verbální projev					
5. Neverbální projev					
6. Časový rozsah					
7. Bez gramatických chyb					
8. Čtení nebo svými slovy					
9. Zdroje					
10.					

Hodnotitelé:

Datum:

Hodnocení dosažené úrovně klíčových kompetencí

OTÁZKY

Odpovězte, prosím, na následující otázky poctivě a sebekriticky.

Komunikace

Ostatní lidé se mi často svěřují se svými problémy	velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	stěží se to stane
Dokážu věci „vystihnout“	velmi dobře	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	zřídka, mám rád detail
Vidím, co si ostatní myslí a cítí	velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	málokdy
Dovedu říci druhým své mínění	je to pro mě snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	je to pro mě těžké
Jsem žádán o osobní radu	stává se velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	nestává se (téměř) nikdy
Dovedu projevit pocity	je to pro mě velmi snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	je to pro mě těžké

Kooperace

Pracuji v týmu	velmi rád	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	velmi nerad
Dokážu přiznat chyby a slabosti	je to pro mě velmi snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	je to pro mě těžké
Dokážu přijmout rozhodnutí skupiny	bez problémů	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	s obtížemi
Usiluji při práci o dosažení cíle	vždycky	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	velmi zřídka
Dokážu ostatním vyjít vstříc	je to pro mě velmi snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	je to pro mě těžké
Je pro mě důležité, co ostatní v týmu dělají a říkají	velmi důležité	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	zcela lhostejné

Výkonnost

Umím si sám rozdělit svůj čas	stává se velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	nestává se
Mohu důvěřovat svým schopnostem	vlastně vždy	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	spíše zřídka
Mohu pracovat v časové tísní	je to pro mě snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	jen stěží
Dovedu dobře přijmout pochvalu	je to pro mě snadné	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	mám s tím problémy
Dovedu se rychle regenerovat	velmi dobře	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	je to obtížné
Mám „jasno“ v tom, co chci	většinou	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	málokdy

Zodpovědnost

Uzavírám dohody všeho druhu	stává se velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	nestává se
Dovedu odhadnout důsledky svého jednání	zpravidla	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	zřídka
Dostojím svému slovu	vždy	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	zřídka / je to pro mě těžké
Přijímám odpovědnost za své jednání	také za neúspěchy	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	rád se z ní vykrotím
Umím si vybrat	velmi snadno	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vybírat je utrpení
Uvědomuji si svou roli	většinou	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	málokdy

Schopnost přemýšlet

Musím promýšlet formulování problémů	stává se velmi často	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	nestává se
Umím se soustředit	velmi dobře	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	zřídka se podaří
Umím oddělit důležité od nedůležitého	bez problémů	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	většinou ne
Umím si udělat „obrazy“ problémů	květnaté obrazy	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	úplná prázdnota
Umím rozlišit příčiny a následky	jasně a zřetelně	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	většinou mi to je nejasné
Souvislosti pro mě nejsou žádný problém	vůbec ne	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	častěji, než je mi milé

Týdenní plán V.A

Týden: 24. od 6.1. do 10.1.2012

Jméno:

Informace:

- Vítám všechny v dalším mrazivém týdnu a už ve druhém pololetí!
- Je zahájena elektronická ŽK – kód a heslo bude v ŽK (a ta v písemné formě stále platí!!!)
- Dramařák bude ve čtvrtek
- V pátek bude zápis do ZŠ – stále hledám zájemce na „výpomoc“
- V pátek končí výuka v 11.40 hod.!!!
- Nezapomeňte odevzdat přihlášky na školu v přírodě!

Učivo:

ČJ	Slovní druhy – druhy,určování, doplňování Sloh: volné psaní Čtenářská hodina: čtení s předvídáním
M	Zlomky Slovní úlohy Geom: rovnoběžníky
VI	Z: Slovensko Práce s PS, orientace na mapě D: Opakování – národní obrození Revoluční rok 1848
Př	Podnebné pásy Prezentace skup.prací Srovnávací tabulka
Tv	Přeskok přes bednu Vybíjená
Vv,Pč	OSV – kladné a záporné vlastnosti (vede studentka VŠ) = malba temperovými barvami, práce s papírem + stříhání

Doma si připravujte:

- Pečlivě pomůcky na vyučování - stále hodně zapomínáte !!!

Oceňuji: ☺ ☺

Matýska – za reprezentaci naší třídy v lyžařských závodech

Hodnocení, sebehodnocení

Učivo		Zvládnutí učiva			
		U	Č	P	N
ČJ					
M					
Př					
VI					
Tv Vv					

Co se mi podařilo, z čeho mám radost? Komu jsem pomohl, koho jsem potěšil, co mě potěšilo?

Co se mi zatím nedaří, co chci zlepšit? Co se mi nelíbí, co mě mrzí ...

Hodnocení tř.učitele:

Můj podpis:

Podpis rodičů:

Týdenní plány

- Takto připravený pro 4.a 5.ročník
- Každé pondělí děti dostávají týdenní plán, společně se s ním seznámíme a řekneme si, co nás v tomto týdnu bude čekat
- V pátek se děti sebehodnotí
 1. Jak zvládly učivo – vybarvují si příslušnou kolonku
 - U- umím
 - Č – umím částečně
 - P – s pomocí
 - N – neumím
 2. Co se mi podařilo, z čeho mám radost? Komu jsem pomohl, koho jsem potěšil, co mě potěšilo?
 3. Co se mi zatím nedaří, co chci zlepšit? Co se mi nelíbí, co mě mrzí ...
 4. V poslední kolonce hodnotí učitel – hodně používám smajlíky a pokud mám potřebu dítěti něco sdělit, tak tam vždy dopisuji
- S každým dítětem hodnocení projdu (zjistím, zda někoho něco trápí ...)
- Plán s hodnocením si děti odnášejí domů a předkládají ho rodičům
- Na úplný závěr týdenní výuky si děláme hodnotící kolečko. Děti mají možnost přede všemi někoho ocenit - musí vědět konkrétně za co nebo zde mají šanci očistit se od něčeho nepříjemného, omluvit se druhému, všem ... = očištná chvílka
Domů odcházejí s klidem („vše je vyříkáno , odpuštěno“)

Týdenní plán V.A

Týden: 24. od 6.1. do 10.1. 2012

Jméno: *Megi*

Informace:

- Vítám všechny v dalším mrazivém týdnu a už ve druhém pololetí!
- Je zahájena elektronická ŽK – kód a heslo bude v ŽK (a ta v písemné formě stále platí!!!)
- Dramaták bude ve čtvrtek
- V pátek bude zápis do ZŠ – stále hledám zájemce na „výpomoc“
- V pátek končí výuka v 11.40 hod.!!!
- Nezapomeňte odevzdat přihlášky na školu v přírodě!

Učivo:

ČJ	Slovní druhy – druhy, určování, doplňování Sloh: volné psaní Čtenářská hodina: čtení s předvídáním
I	Zlomky Slovní úlohy Geom: rovnoběžníky

Z: Slovensko
Práce s PS, orientace na mapě

D: Opakování – národní obrození
Revoluční rok 1848

Podnebné pásy
Prezentace skup.prací
Srovnávací tabulka
Přeskok přes bednu
Vybíjená

Ě OSV – vede studentka VŠ

a si připravujte:

Pečlivě pomůcky na vyučování - stále hodně zapomináte !!!

uji: ☺ ☺

ska – za reprezentaci naší třídy v lyžařských závodech

Hodnocení, sebehodnocení

Učivo	Zvládnutí učiva				
		U	Č	P	N
ČJ <i>Moc mi bavilo čtení a předvídáním. Slovní druhy jsou užkem lehké.</i>					
M <i>Zlomky jsou lehké. Desetina čísla vyspadaj jednoclaše.</i>					
Př <i>Srovnávací tabulka je dobrá nemusíme hořek psát ale dějní tam všechno je.</i>					
VI <i>Slovensko je lehké ale na test se moc nečítám! národní obrození: myslela jsem že budu mít horší známku</i>					
Tv Vv <i>Rozpoznáka mě moc baví a čítám se na bratře ☺ Vybíjená holička bylo jednoduché ale dlouhé.</i>					

Co se mi podařilo, z čeho mám radost? Komu jsem pomohl, koho jsem potěšil, co mě potěšilo?

*Baví mě rozpoznáka
a potěšila mě dvojka z národního obrození.*

Co se mi zatím nedaří, co chci zlepšit? Co se mi nelíbí, co mě mrzí ...

Hodnocení tř. učitele:

*Moc ocenit pomoh
při povada. rozpisu!* ☺ ☺ ☺

Můj podpis: *Megi*

Podpis rodičů: *Sobotová*

Metoda V – Ch - D

Vím	Chci vědět	Dozvěděl jsem se

Informační a komunikační technologie

	++	+	-	--
1. Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie				
2. Respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady				
3. Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím				
4. Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty				
5. Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích				
6. Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení				
7. Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru				
8. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů				
9. Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory				
10. Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem				
11. Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví				
12. Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji				
13. Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě				

HODNOCENÍ

	Kritérium	VLASTNÍ HODNOCENÍ					HODNOCENÍ UČITELE				KOMENTÁŘ
		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
1.	Umím napsat text k tématu, které zrovna probíráme. Rozliším úvod, stať a závěr. Používám vhodné textové prostředky.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
2.	Umím klást otázky, pokud něčemu nerozumím, zeptám se.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
3.	V hodině jsem aktivní, zapojuji se do všech aktivit.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
4.	V anglických posleších (úroveň B1) pochopím základní myšlenku, pochytím klíčová slova, vedu si záznam poslechu.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
5.	Testy si vždy následně překontroluji a chyby opravím.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
6.	Anglicky se dorozumím, umím využívat prostředky k navození rozhovoru.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
7.	Vysvětlím rozdíly v užití časů přít. prostého, průběhového, min. prostého, průběhového, předpřítomného.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
8.	Prezentaci připravuji se všemi náležitostmi (6 slidů, téma), prezentuji z hlavy, dokážu odpovědět na otázky publika.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	
9.	Zodpovědně si vedu své portfolio, materiály si systematicky řadím, vím, kde jaký materiál najdu.	ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE	

Kompetence k učení	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Žák				
1. Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení				
2. Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě				
3. Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí				
4. Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti				
5. Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich				

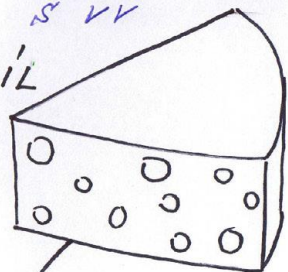
Kompetence k řešení problémů

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Žák				
1. Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností				
2. Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému				
3. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy				
4. Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů				
5. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí				

Plnění cílů základního vzdělání	Ano	Spíše ano	Spíše ne	NE
1. Žák si osvojil si strategie učení a je motivován pro celoživotní učení	Ž			
	U			
2. Žák tvořivě myslí, logicky uvažuje a řeší problémy				
3. Žák dokáže všestranně, účinně a otevřeně komunikovat				
4. Žák má schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých				
5. Žák se projevuje jako svébytná, svobodná a zodpovědná osobnost, uplatňuje svá práva a naplňuje své povinnosti				
6. Žák má potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě				
7. Žák aktivně rozvíjí a chrání své fyzické, duševní a sociální zdraví a je za ně zodpovědný				
8. Žák je tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám; učí se žít společně s ostatními lidmi				
9. Žák poznává a rozvíjí vlastní schopnosti a dovednosti při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci				

ROZBOR SOUVĚTÍ
S VV

CÍL

VV příslověčné

VV přívlastková

VV příručkova

MUP

VV doplňková

VV předmětná

VV podmětná

ČJ
SKLADBA
II.

SOUVĚTÍ

START

VJ - VČ - OPAKOVÁNÍ

XII. Literatura

- Starý K., Laufková V.: Formativní hodnocení ve výuce, Portál
- Wiliam D., Leahyová S.: Zavádění formativního hodnocení, Edulab
- Čapek R.: Moderní didaktika, Grada
- Čapek R.: Odměny a tresty ve školní praxi, Grada
- Kolář Z., Šikulová R.: Hodnocení žáků, Grada
- Košťálová H., Miková Š., Stang J.: Školní hodnocení žáků a studentů se zaměřením na slovní hodnocení, Portál
- Petty G.: Moderní vyučování, Portál
- Pasch M. a kol.: Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině, Portál

Karel Bárta

karelbartamasov@seznam.cz

739 222 461

© Karel Bárta